

— 3) m. *Baum* (vgl. कुठ, कुठि) ÇABDAR. im ÇKDr. — 6) कुटी f. *Kuppelerin* (vgl. कुटीनी). — 7) कुटी f. *Blumenstrauß* H. an. MED. — 8) कुटी f. *ein best. Parfum* (सुरा) MED. Statt सुरा haben TRIK. 3, 3, 95 und H. an. सुरा *ein beransichendes Getränk*.

कुटिक (von 1. कुट्) 1) adj. *gekrümmt, gebogen*: शिरसो मुण्डनाद्यापि न स्थानकुटिकासनात् MBH. 3, 13454. — 2) f. *झा N. pr. eines Flusses* R. 2, 71, 15 (GORR.: कुटिला). LIA. II, 324, N. 4.

कुटिकाटिका f. N. pr. eines Flusses R. 2, 71, 10. LIA. II, 324, N. 4.

कुटिचर (कुटि *Krümmung* + चर) m. *Krokodil* (जलप्रकार), oder *Delphin* (vulg. मृगुक) ÇABDAR. im ÇKDr.

कुटिपार्थिव (कु + पा) m. N. pr. eines Mannes PRAVABHJ. in Verz. d. B. H. 37, 1.

कुटीर n. (sic) = कुटीर 1. BHAR. zu AK. im ÇKDr.

कुटिल (von 1. कुट्) U. n. 1, 54. 1) adj. f. *झा krumm, gebogen, gewunden, in gewundenen Linien laufend, kraus* AK. 3, 2, 21. H. 1436. an. 3, 638. MED. I. 78. दन्तिणतः कुटिले कर्पू खावा KĀTJ. ÇR. 24, 4, 19. अनोगकुटिला (नदी) MBH. 3, 9937. R. 4, 44, 47. वाचिद्रुततरं याति कुटिलं वाचिद्रुतम् (von der Gaṅgā) 1, 44, 25. कुटिलचार der Fische PAÑKĀT. 247, 11. कुटिलगामिन् NIR. 9, 20. सर्पा नदीकुटिलगामिनः R. 2, 28, 20. von Wunden SUÇR. 2, 17, 12. von einer krummen Nase 1, 113, 5. 334, 2. काण्ठविलम्बिनीव कुटिला मुक्तावली PRAB. 80, 8. कुतल BUĀG. P. 3, 28, 30. कुतलकान् 33, 14. कुतलमूर्धन Ind. St. 2, 287. कुतलम् ÇĀK. 184. ध्रुवोः 119. BHARTR. 1, 62. BUĀG. P. 3, 13, 28. ध्रुवकुटिलानन 9, 4, 43. MBH. 3, 11269. R. 4, 3, 29. DEV. 2, 8. ध्रुवकुटिलाम् — ध्रुवकुटीम् R. 5, 89, 2. ध्रुवभङ्गकुटिलं च वीक्षितम् RAGH. 19, 17. अथैनां वधूरसूयाकुटिलं (adv.) दर्श 6. 82. उद्गाढकोपकुटिलं च तया व्यलोकि PRAB. 67, 9. Uebertr. *krumme Wege gehend, falsch, hinterlistig*: भोगिनः कञ्चुकाविष्टाः कुटिलाः क्रूरवोदताः । सहृद्वामन्त्रसाध्याश्च राजानः पन्नगा इव ॥ PAÑKĀT. I, 73. 188, 4. VET. 33, 19. PRAB. 36, 9. KATHĀS. 19, 38. 20, 3. (मन्त्रिभिः) अकुटिलैः PAÑKĀT. I, 142. प्रेम्णाः कुटिलगामित्वात् SĀH. D. 80, 14. कुटिलचित् VJUP. 69. — 2) f. *झा a, N. einer Pflanze (तगरपादी) MED.*; vgl. 3, a. — *b*) N. pr. eines Flusses H. an. R. GORR. 2, 73, 13. 4, 40, 20. LIA. II, 324, N. 4. Nach Einigen die Sarasvatī ÇKDr. WILS. — *c*) N. eines Metrums (4 Mal — — — — —, — — — — —) COLEBR. Misc. Ess. II, 161 (IX, 10). — 3) n. *झा a, N. einer Pflanze (तगर n., कुक्षिः, वक्रः) RATNAM. im ÇKDr. unter तगर: ein best. Parfum (स्पृक्कानाम् गन्धद्रव्यम्) RĀĀN. im ÇKDr.* — *b*) *Zinn* WILS. Diese Bed. beruht wohl auf einer Verwechslung von तगर mit तमर.

कुटिलक 1) adj. = कुटिलः कुटिलकमलकम् PAÑKĀT. I, 223. — 2) f. कुटिलिका P. 4, 4, 18. *a*) das Heranschleichen eines Jägers (व्याधानां गतिविशेषः) Sch. *eine best. Art und Weise der Bewegung* (auf dem Theater) VIKR. 62, 17. 67, 14. — *b*) *ein best. Werkzeug der Schmiede* (कर्म-रोपकरणभूतं लोकम्) P., Sch. — Vgl. कौटिलिक.

कुटिलगति (कु + गति) f. N. eines Metrums (s. उत्पलिनी) COLEBR. Misc. Ess. II, 161 (VIII, 6).

कुटी s. u. कुटि; कुटीका Hütte VJUP. 192.

कुटीकुट (कुटी + कुट) copul. comp. n. sg. gaṇa गवाश्चादि zu P. 2, 4, 11.

कुटीकृत n. vielleicht *krauser Zeug* (कुटि + कृत): उर्णं च राङ्गवं चैव कीटं पृष्ठं तथा । कुटीकृतं तवैवात्र कमलाभं सकृद्वशः ॥ MBH. 2, 1847.

II. Theil.

LASSEN (LIA. II, 363, N. 4) glaubt, dass कुटीकृतम् und काम्लानम् gelesen werden müsse.

कुटीगु कुटी + गो) m. N. pr. eines Mannes gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105.

कुटीचक m. *eine best. Art Bettler*: चतुर्विधा भित्तवस्ते कुटीचकावह-
दकौ । हंसः परमहंसश्च यो यः पश्चात्स उत्तमः ॥ MBH. 13, 6478. वैखानसा
वालिविल्लियुडुम्बराः पेण्या चने । न्यासे कुटीचकः (BURNOUR: ceux qui
ayant tout abandonné, tiennent encore aux devoirs de leur ordre) पूर्व
वक्षेद्देि हंसनिष्क्रियौ ॥ BUĀG. P. 3, 12, 43. Nach TRIK. 3, 1, 1 bezeichnet
das Wort einen Mann, der auf seines Sohnes Kosten lebt. Das Wort
zerlegt sich in कुटी + चक (von कान्; vgl. चक्) der noch an einer Hütte
Gefallen findet. — Vgl. das folg. Wort.

कुटीचर (कुटी + च) m. *eine best. Art von Asketen, die von Hütte zu Hütte betteln gehen*, ĀRUN. UP. und ĀÇRAMOP. in Ind. St. 2, 178. 179. Auch कुटीचरः JATIDHARMAŚĀSTRĀDA im ÇKDr.

कुटीमय adj. von कुटी (विकारायवयोर्धयोः) gaṇa शरादि zu P. 4, 3, 144.

कुटीमुख (कुटी + मुख) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge von Ku-
vera 'Krausgesicht' MBH. 2, 415.

कुटीप् (von कुटी), कुटीपति *in einer Hütte zu sein glauben*: कुटीपति
प्राप्ते P. 3, 1, 10. VĀRTT., Sch.

कुटीर (von कुटी) n. SIUDH. K. 249, b, 2. 1) *eine niedrige Hütte* P. 5, 3, 88. m. Sch. VOP. 7, 77. GAṬĀDH. im ÇKDr. कुञ्जकुटीर Glt. 1, 27. Auch
कुटीरः AMAR. 48. तृणकुटीरः PAÑKĀT. 34, 9. Vgl. कुटीर, कुटीर. — 2) *eine
best. Pflanze* gaṇa विल्वदि zu P. 4, 3, 136. — 3) n. *Beischlaf* (vgl. कुरीर)
H. an. 3, 341. BHARTR. 3, 66. — 4) n. *Ausschliesslichkeit* (त्रैवल) H. an. —
Vgl. कुटीर.

कुटुङ्गक m. AK. 3, 6, 2, 17. Nach BHAR.: *Laube* (वृक्षलतागहनम्); *Korn-
kammer, Vorrathshaus* (पिट, vulg. डेल); *Dach*; nach SĀBAS.: *eine Art
Hütte* (गृहमेद, vulg. कुँडे). ÇKDr. — Vgl. कुटुङ्ग, कुटुङ्गक, कुटुङ्ग, कुटुङ्गः.

कुटुनी fehlerhafte Schreibart für कुटुनी AK. 2, 6, 1, 19, Sch.

कुटुम्ब n. *Hausstand, Hauswesen; Hausgesinde, Familie* KĀND. UP.
8, 15. स्वकुटुम्बान्महोपतिः — वृत्तिं धर्म्यां प्रकल्पयेत् M. 11, 22. 9. 199.
10, 124. 11, 12. JĪGĀ. 2, 45. तयोरापि कुटुम्बान्यामहरेत् M. 11, 14. कुटुम्बार्थे
कृतो व्ययः 8, 166. 167. नापि सर्वं समासस्य कुटुम्बम् MBH. 3, 14702. ये च
धर्माः कुटुम्बेषु श्रद्धा मे कथिताः पुरा 14681. कुटुम्बानां च दातारः पुरुषाः
स्वर्गगामिनः 13, 1663. कुटुम्बं पीडयित्वा तु ब्राह्मणाय मरुतमने । दातव्य-
म् 3208. सहदेवस्तु — समाधास्यति — कुटुम्बतत्त्वं विधिवत्सर्वमेव 14,
2103. 2109. अनासादितकुटुम्बानि कुटुम्बिभवनानि वै R. 2, 71, 33. कुटुम्ब-
व्यापृत AK. 3, 1, 11. II. 478. तदुपाहितकुटुम्बः RAGH. 7, 68. भर्त्रा तदापत-
कुटुम्बभरणे ÇĀK. 93. इन्द्रजालवत्कुटुम्बपरिग्रहः PAÑKĀT. 163, 18. स्वीयपि-
तृमातरो समस्तकुटुम्बावृता 130, 20. कुटुम्बेन सह बालं कुर्वीणा 220. 25.
कुक्ष्या पीड्यते मत्कुटुम्बम् 230, 6. 106, 19. वक्रकुटुम्बावावाम् 96, 15. वै-
श्यप्रह्लादपि कुटुम्बे ऽतिविधोर्मणि । भोजयेत्सह भृत्यैस्तौ M. 3, 112. श्रु-
रकुटुम्बं सर्वं सात्साहं कभृत् VET. 22, 19. 33, 15. कुटुम्बलोकाः 26, 11. स्व-
कुटुम्बेवानुदिनं प्रपुल्लति BUĀG. P. 5, 26, 10. कुटुम्बोप 3, 30, 33. कुटुम्बं
विधाणाः 31. कुटुम्बभरण 13. 34. 2, 1, 3. 5, 14, 30. कुटुम्बभारस्य चित्ताभिः
PAÑKĀT. V, 4. P. 3, 246, Sch. कुटुम्बैकम् *ein von einer Familie bewohntes
Haus* GAṬĀDH. im ÇKDr. — Uebertr. *eine einem Hausvater eigenthüm-
liche Sorge um Etwas*: विनयश्चकुटुम्ब adj. BUĀG. P. 1, 9, 39. Nach ÇAR-
20*